

دکتر یاشیل احدی مقدم

راهنمایی‌هایی برای سلامت دندان

از بهداشت دندان‌ها غفلت نکنید

خوانندگان محترم می‌توانند پرسش‌های خود را با ذکر سن، محل سکونت و شرح مختصری از مشکل و هر موضوعی که در یافتن علت کمک کند، مطرح سازند تا پاسخ داده شود. برای طرح پرسش‌های خود می‌توانید با آدرس info@doctoryashil.com مکانبه کنید.

– ۲۱ ساله هستم. در ۱۱سالگی به دلیل اینکه فک بالایم کمی جلو بود ارتودنسی کردم (روش پلاک سه، چهار سال). وضعیت دندان‌هایم چندان مناسب نیست و دندان‌های عصب‌کشی و پر کرده نسبتاً زیادی دارم. مشکل را بیشتر از جنس دندان‌هایم می‌دانم به طوری که دندان جلیوم را هم یک بار به دلیل سطح ناهموار و ساییده‌ای که داشت در گذشته به تشخیص پزشک صاف کردم و البته الان هم دوباره ناهموار شده. از حدود دو هفته پیش احساس خرابی از پایین دندان‌هایم را دارم. یعنی از ریشه از زیر لثه و الان چهار دندانم این مشکل را دارند. دو تا از آنها هیچ مشکل ظاهری ندارند و دو تای دیگر هم ترمیم‌شده هستند؛ سه تا در فک پایین و یکی به تازگی در فک بالا. این اولین‌بار است که چنین مشکلی دارم. یک مرتبه در کمتر از یک ماه برای چهار دندانم مشکل پیش آمده که فکر می‌کنم بر تعدادشان افزوده شود. به دندانپزشکم هم مراجعه کردم که یکی از آنها را بر کرد و برای بقیه هم این تشخیص را داد. خواستم نظر شما را در مورد علت مشکلم جویا شوم. در ضمن یک دندان روکش‌شده هم در دهان دارم.

احتمال اینکه در طول مدت ارتودنسی متحرک، از بهداشت دندان‌هایتان غفلت کرده باشید، وجود دارد. پلاک‌ها و بند و براکت‌های ارتودنسی به مدت زیاد روی دندان می‌مانند و تمیز نگه داشتن اطراف آنها، رعایت بهداشت خیلی دقیق‌تر و مناسب‌تری را می‌طلبد. ساییده و ناهموار شدن دندان‌های جلویی شما نیز می‌تواند گواهی بر این مدعا باشد. توصیه می‌کنم دوباره برای صاف کردن آنها مینای دندان را نتراشید. برای این کار می‌توانید از ترمیم کامپوزیتی سطح دندان یا لامینیت ونیر استفاده کنید. نوشته‌اید که احساس پوسیدگی از پایین دندان‌هایتان می‌کنید، در صورتی که آنها مشکل ظاهری ندارند. به نظر می‌آید مینای دندان‌های شما ضعیف شده است. در مورد علت آن، دو احتمال به ذهنم می‌رسد؛ یکی اینکه شما دندان‌هایتان را مسواک نمی‌زدید یا از مواد قندی، نوشابه یا شکلات در تغذیه‌تان استفاده می‌کنید و دیگر اینکه از مسواک خیلی زبر استفاده می‌کنید و آن را به شدت روی دندان‌ها و لثه خود می‌کشید. البته این کار باعث پوسیده شدن دندان نمی‌شود بلکه باعث ساییده شدن آن می‌شود که از توضیحات شما درست درنمی‌آید که موضوع، ساییده شدن دندان‌هاست یا پوسیده شدن آنها. به هر حال دندان پوسیده‌شده باید ترمیم شود. سعی کنید مشکل تغذیه یا مسواک زدن خود را ببایید و برطرف کنید.

– **کودکی چهارساله دارم که بعد از خواب بوی بدی از دهانش به استشمام می‌رسد و طی مراجعه به دندانپزشک متوجه شدم پوسیدگی دندان هم ندارد. لطفاً راهنمایی کنید که علت بوی بد دهان او از چه چیزی می‌تواند باشد و چه درمانی دارد؟**

بوی بد دهان در صبحگاه و هنگام گرسنگی، در افراد وجود دارد. این بو با خوردن غذا به طور کلی برطرف می‌شود. سعی کنید کودک را عادت دهید پیش از خوابیدن، دندان‌های خود را با مسواک تمیز کند. پیش از خوردن غذا نیز بهتر است دندان‌ها شسته شوند تا باقیمانده بزاق پدیدو نیز تمیز شود و با غذا خورده نشود. اما اگر پس از خوردن غذا این بو از بین نمی‌رود، ممکن است به علت مشکل لوزه در کودک باشد. در این صورت به متخصص مربوطه مراجعه کنید تا گلو و لوزه او را معاینه کند.

✽جراح، دندانپزشک

روانپزشک گفت:اگر

دکتر بهنام ارجندی

آشنایی با مشاوره پیش از ازدواج

هندوانه به شرط چاقو

ازواج در ایران امری محترم و مقدس برشمرده می‌شود؛اما همین پیوند آسمانی که برای بسیاری بار شد و سازندگی و آرامش همراه بوده، سال‌هاست برای برخی آرزویی دست‌نیافتنی و برای گروهی دیگر مضط‌ال‌رین بوده است. ازدواج در ایران، همچون بسیاری از جوامع سنتی با در حال گذار، هنوز هم در اغلب موارد، همچون «هندوانه‌درسته» است. از آنجا که آشنایی‌های پیش از ازدواج، برای بیشتر جوانان (حتی با نظارت و مدیریت نزدیک خانواده‌ها) هنوز هم فراهم نیست، ازدواج در ایران همچون مسابقهٔ اومپولرانی‌ای است که تا همان لحظه آغاز مسابقه، راننده خودرو هم‌مدیر را ملاقات نکرده و ارزیابی و شناختن او، از لادهٔ معمولی زناشویی‌شان (که برجسته‌ترین نقش را در استواری و ماندگاری پیوند زناشویی دو نفر دارد) به چنگ نیاورده‌اند. از این روست که گذار از سنت به مدرنیته و رهایی اجتماع از لندن‌ستیزی ناخردمندانه، اعتبار و استواری بسیاری از پیمان‌های زناشویی را به چالش و کشمکش کشانده است.

به باور من، سنجش هفت معیار در به‌ مشاوره پیش از ازدواجی لازم و سرنوشت‌ساز بوده و هیچ ابزار یا پرسشنامه وروانشناختی نباید جایگزین آنها شود.

- همخوانی ویژگی‌ها و مزاج شخصیتی، خلقی، اضطرابی و وسواسی و وسواسی دو نفر
- همخوانی ویژگی‌های شخصیتی، خلقی، اضطرابی و وسواسی پدر و مادرهای دو نفر. (که به خوبی می‌تواند ما را نسبت به همخوانی دیگر ویژگی‌های احتمالی و پنهان شخصیتی ناپیدای آمیخته به ویژگی‌های پیدا و برجسته دو نفر آگاه سازد).
- همخوانی شورمندی زینستی، غریزی و جنسی زناشویی دو نفر
- همخوانی جایگاه و رده (کلاس) اجتماعی- اقتصادی دو نفر
- همخوانی ارزش‌ها و نگرش‌های فرهنگی- مذهبی و سیاسی (ایدئولوژیک) دو نفر
- همخوانی سنی- نسلی دو نفر
- همخوانی تحصیلی- حرفه‌ای دو نفر

بسیاری از مراجعان مشاوره پیش از ازدواج، به ویژه جوانان دانش‌آموخته هوشمند و ژرف‌نگر، آن اندازه شناخت و بیش‌تر دارند که همخوانی‌های چهارم تا هفتم را خود مورد سنجش و ارزیابی قرار دهند؛ اما آن سوراخ‌هایی که آنان در چند سال یا ماه پس از پیمان زناشویی‌شان از آنها گزیده می‌شوند، سه همخوانی نخست است که خود افراد (چنانچه مورد ارزیابی‌های شناختی طرح‌واره (سکما) نگر یا روانکاوه (سایکوانالیتیک) قرار نگرفته و به بیش‌تر درباره ویژگی‌های شخصیتی خود نرسیده باشند) توان ارزیابی و سنجش آنها را تا اندازه لازم و کافی نتوانند داشت.

خوشبختانه کتاب «عشق ویرانگر» دکتر «راد جاسون» و دکتر «کلی موری» با برگردان خام‌ها «زهرآ حسین‌زاده» و «پاهام شفیع» (که سال گذشته از سوی نشر رسا منتشر شد) به خوبی می‌تواند دو سووی ازدواج را در دست یافتن به ویژگی‌های پیدا و پنهان شخصیت خود و پدر و مادرشان یاری رساند. البته خواندن این کتاب هرگز نمی‌تواند جایگزین مراجعه برای انجام مشاوره پیش از ازدواج شود. اما هنوز کتابی برای ارزیابی تله سترگ و سرنوشت‌ساز بیشتر پیوندهای زناشویی، یعنی همان «اندازه همنایی شورمندی زینستی، غریزی و جنسی» در دسترس نیست. مکتب نوین فیلم(سینما) درمانی به خوبی می‌تواند مشاوره و مراجع را در این زمینه یاری رساند. فیلم گیزرا و اثرگذار «همنیان نهایی» به باور من فیلمی است که مشاوران، روانشناسان و روانپزشکان هوشمند و دوراندیش باید تماشای آن را (دست‌کم برای سنجش و آموزش «اندازه همخوانی غریزی- جنسی») به هر دو سوی پیوند زناشویی، بافشارانه پیشنهاد کنند، آنچنان که فیلم‌های «سگ‌های پوشالی»، «خیابان هانور»، «هاری انتوانت»، «مادام بوواری»، «بی‌رفا»، «یوکی، پرستیندا، بارسلونا»، «فانی و الکساندر» و مانند آن می‌توانند آنها را نسبت به اندازه همنایی شخصیتی‌شان آگاه سازند. «جالب آنکه واژه انگلیسی که از سوی کارگردان اندیشه‌گرا و ژرف‌نگر فیلم، «وودی آلن»، به عنوان نام فیلم برگزیده شده است، به دو مفهوم اشاره داشته و دارای دو بار معنایی همزمان است: «همنیان نهایی» بازنگر پیروز در بازی تنیس و «اندازه همخوانی» همسران در زندگی و پیمان زناشویی‌شان. در چند رویکردهٔ همیشگی «وودی آلن» در همه فیلم‌هایش نگاه یا نیمه‌نگاهی بردبارانه به شورمندی زینستی، غریزی و کشش‌های جنسی- زناشویی بوده و هست، اما به باور من اندازه همنایی آمیان از دیدگاه و چشم‌انداز شورمندی زینستی، غریزی و لیبیدویی در هیچ یک از فیلم‌های او همانند فیلم «همنیان نهایی» مورد ارزیابی و بحث قرار نگرفته است. سال‌هاست در همایش‌ها، سخنرانی‌ها و نوشتار‌های گوناگون بیان می‌شود که عامل نخست رشد و افزایش نگران‌کننده جدایی و طلاق در ایران در سال‌های اخیر، ناهمخوانی در اندازه شورمندی زینستی- غریزی و جنسی زناشویی بوده است، اما متأسفانه هیچ گونه آموزشی در زمینه ارزیابی آن برای مشاوران، روانشناسان و روانپزشکانی که انجام مشاوره‌های ازدواج و طلاق را در دستور کار خود قرار داده‌اند، در چارچوب برنامه و سرفصل آموزشی دانشگاهی آنها پیش‌بینی نشده است. در حالی که سنجش برانگیختگی جنسی زناشویی، فرسنگ‌ها دورتر و دشوارتر از سنجش برانگیختگی پرخاشگرانه نبوده و نیازمند به کارگیری ابزار یا پرسشنامه نیست. ارزیابی ژرف‌نگرانه و هوشمندانه رو در رو می‌تواند کارا و کافی باشد. ازدواج در ایران، همانکون «هندوانه درسته»ای است که با نیم تا یک ساعت مشاوره پیش از ازدواج می‌تواند به «هندوانه به شرط چاقو» دگر گون شود!

✽روانپزشک و درمانگر مشکلات جنسی

زناشویی و خانوادگی

پزشکی

▪️نقشه پورناچی b.pournajabi@yahoo.com

– خانم دکتر پیش از هر چیز لطفاً در مورد فرآیند «هیپنوتراپی» توضیح دهید.

گرچه شمار زیادی از افراد عامی «هیپنوز» را به موارد نمایشی یا سوزه‌های تلویزیونی نسبت می‌دهند، اما جامعه پزشکی با رویکردی متفاوت به این مقوله نظر کرده و به عنوان یک ابزار کارآمد و روش رایج در طب کلاسیک از آن استفاده می‌کند. «هیپنوتیزم» بر اساس کتاب مرجع روانپزشکی (کاپلان و سادوک) یک روش روان درمانی شناخته شده است که با تغییر حالت هوشیاری و روند پیچیده‌ای در مغز با استفاده از سه مولفه تمرکز (جذبه)، انگاک و کاهش آگاهی محیطی و تلقین‌پذیری، مخاطب را در شرایطی قرار می‌دهد که می‌توان فرآیند درمان «هیپنوتیزمی» را به کار برد. این شیوه حالت متمرکزی از توجه است و برخلاف نام آن و طبق تحقیقات مستند علمی، «هیپنوز» خواب نبوده، بلکه نوعی هوشیاری تغییر یافته است و ۷۵ درصد افراد یک جامعه قابلیت «هیپنوتیزم‌پذیری» دارند و امکان کاربرد این روش درمانی برای آنها هست.

– **هدف از تاسیس اولین کلینیک هیپنوتراپی در یک مرکز دانشگاهی را توضیح دهید.**

این کلینیک به منظور درمان دردهای حاد و مزمن در کلینیک چندتخصصی درد لبافی‌نژاد تاسیس شده است. یکی از کاربردهای اصلی «هیپنوز» درمان درد است. در این کلینیک بیماران با دردهای مزمن نظیر انواع سردرد، فیبرومیالژی (دردهای ناشی از اختلال عصبی)، بیماری‌های دستگاه گوارش و بیماری سلول داسی مورد درمان قرار می‌گیرند. همچنین «هیپنوتراپی» برای رفع اضطراب و درد بیماران با دردهای سرطانی و دردهای نوروپاتیک (عصبی) به‌ویژه مواردی که تنها استفاده از مخدرها و سایر درمان‌های طبی به طور کامل موثر نباشد، بسیار تاثیرگذار است. این روش درمانی برای اداره دردهای حاد با هدف کاهش دردهای قبل، حین و بعد از عمل جراحی به‌ویژه جراحی‌های ارتوپدی سبب کوتاه شدن مدت بستری در بیمارستان، مصرف کمتر مخدر و کمتر شدن درد و اضطراب و عوارض بعد از جراحی می‌شود. همچنین برای بسیاری از اعمال دردناک دندانپزشکی و ترس از آن به کار می‌رود. «هیپنوتراپی» برای انجام مداخلات تشخیصی نظیر نمونه‌برداری از مغز استخوان، کشیدن مایع نخاع به‌ویژه برای اطفال کاربرد بسیار دارد. استفاده از «هیپنوتراپی» برای مصدومان سوختگی نتایج چشمگیری در مورد کاهش پاسخ التهابی به آسیب سوختگی دارد. از سوی دیگر در دوران بارداری برای درمان تهوع و استفراغ، پیشگیری از زایمان زودرس، به عنوان درمان الحاقی در افزایش فشارخون و درمان درد حین زایمان موثر است. علاوه بر کارایی روش درمانی «هیپنوز» در درمان درد حاد و مزمن این روش در طیف وسیعی از بیماران و به عنوان ابزاری برای بهبود کیفیت زندگی و ارتقای سطح کارایی و عملکردی و یادگیری و

انگه‌های

ضرورت پیگیری درمان در ماه رمضان

مطب پزشکان در ماه روزه هم باز است

ماه مبارک رمضان فرارسیده است و مانند سالیان گذشته در این ماه مردم مسلمان ۲۹ تا ۳۰ روز روزه می‌گیرند. در این ایام مراجعه مردم به پزشکان کمتر شده و مردم بیشتر مشغول عبادت هستند و حق همین است. اما در این بین گاهی پارهای سوءتفاهم‌ها و عدم آشنایی مردم به مواردی که موجب باطل شدن روزه می‌شود، ممکن است آنان را حتی در بعضی مواقع که مراجعه به پزشک یا دندانپزشک ضروری است، از اقدام به این کار باز دارد و این عدم مراجعه گاهی باعث بیماری یا تشدید بیماری‌های موجود خواهد شد و حتی دیده شده کسانی که بیماراند و به درمان ادامه می‌دهند، در این ایام کمتر به مداوای خود توجه می‌کنند و اغلب این موارد به علت عدم آشنایی آنان به مسائل روزه‌داری است. در این نوشته به طور مختصر به مواردی که باعث باطل شدن روزه نمی‌شود، اشاره می‌کنیم تا مسلمانان عزیز اگر شبهه‌های دارند برطرف شود. با وجود این نوشته، روزه‌داران اگر باز هم درباره مشکلات پزشکی و مداوای خود سوالاتی دارند، می‌توانند آن را با نزدیک‌ترین روحانی مطرح کرده و به هیچ وجه مسائل خود را دست‌کم نگیرند. قبل از بیان اموری که مانع روزه‌داری نشده و روزه را باطل نمی‌کند، لازم است به نکات زیر بیشتر توجه شود. اول اینکه مبطلات روزه بیشتر بوده و مواردی که روزه را باطل نمی‌کند، زیادت‌تر است اما در این نوشته تنها به مسائلی اشاره می‌شود که با معاینه پزشکی و اقدامات دندانپزشکی و مراجعه به پاراکلینیک (آزمایشگاه، سونوگرافی، رادیولوژی و…) ارتباط دارند و به سایر مسائل کاری ندارد. دوم اگر مساله‌ای از قلم افتاده و ذکر نشده است، می‌توانید آن را از روحانی یا پزشک معالج خود

سال پنجم ▪ شماره ۱۰۴۴ ▪ دوشنبه ۱ شهریور ۱۳۸۹

گفت‌وگو با دکتر «مهوش آگاه» به بهانه تاسیس نخستین کلینیک «هیپنوتراپی»

درد همزاد انسان است

همچنین در شاخه‌های مختلف طب بالینی در کنار سایر روش‌های درمانی مفید و موثر است. تاکنون بیماران زیادی که با روش‌های دیگر درمان درد مداوا نشده‌اند در این کلینیک تحت درمان «هیپنوتراپی» قرار گرفتند که نتایج رضایت‌بخشی از درمان آنان حاصل شده است. – **یکی از کاربردهای اصلی «هیپنوز»، درمان درد است. لطفاً در این مورد بیشتر توضیح دهید.**

بر اساس تحقیقات انجام‌شده، «هیپنوز» در مقایسه با روش‌های دیگر کاهش درد حاد دارای مزیت‌هایی است. «هیپنوز» پدیده نگرانی را که یکی از عوامل موثر در عملیات دردناک از قبیل دندانپزشکی و تشخیصی به‌ویژه در اطفال است، برطرف می‌کند. «هیپنوز» برای درمان درد، نگرانی، اضطراب، ناامیدی و احساس درماندگی بیماران سرطانی نیز مفید بوده و در مواردی که درمان‌های مخدر و سایر درمان‌های پزشکی به تنهایی کافی نیست، از هیپنوز استفاده می‌شود. کنترل عوارض شیمی‌درمانی نظیر تهوع و استفراغ نیز با این روش قابل پیشگیری و درمان است. محتمل‌ترین تئوری در مورد بی‌دردی «هیپنوتیزمی»، تغییر تفسیر عاطفی، هیجانی درد در ناحیه پیشانی مغز است که شخص با وجود فشار و تغییرات در بافت مورد جراحی، احساس تالم ندارد. از طرف دیگر «هیپنوز» آستانه درد را بالا می‌برد.

– **با توجه به اینکه جنباعالی اولین دوره آموزش زایمان بدون درد به روش هیپنوتیزم را برای اعضای هیات علمی دانشگاه‌های مختلف کشور در بیمارستان شهید دکتر لبافی‌نژاد برگزار کردید، برگزاری این دوره را تا چه حد موفقیت‌آمیز می‌دانید؟**

بالا بودن آمار سزارین که در برخی مراکز خصوصی تا ۹۰ درصد اعلام شده و از سوی دیگر امتیازات زایمان طبیعی نسبت به سزارین برای مادر و نوزاد و تلاش برای کاهش درصد سزارین در سطح کشور سبب شد به درخواست دفتر سلامت خانواده و جمعیت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اولین دوره آموزش زایمان بدون درد به روش «هیپنوتیزم» برای اعضای هیات علمی دانشگاه‌های مختلف کشور (متخصصان بیهوشی و زنان) به مدت چهار هفته با همکاری «انجمن علمی هیپنوتیزم» بالینی ایران» در دانشگاه شهید بهشتی برگزار شود. نتایج رضایت‌بخشی در کاربرد این روش پس از این دوره آموزشی در چندین شهر به دست آمده و از آمار سزارین و مرگ‌ومیر دوران حاملگی و زایمان کاسته شده است. امید است که با ادامه این راه و فراهم شدن شرایط و همکاری متخصصان زنان از آمار سزارین کاسته شود. به دنبال نتایج موفقیت‌آمیز «هیپنوتراپی»، طبق دستورالعمل شماره ۱۶ مراقبت‌های مدیریت‌شده

که قبل از ماه رمضان مریض بوده یا در طول این ماه بیمار می‌شوند، نباید روزه بگیرند مثلاً کسانی که مشکلات روانی داشته و تحت درمان‌اند یا از نظر ذهنی عقبات‌ده و معلول هستند و از نظر پزشکی «بیمار» شناخته می‌شوند، می‌توانند روزه نگیرند چون در دین اسلام روزه را تنها انسان‌های مسلمان، عاقل و بالغ باید بگیرند مثلاً روزه بر کودکانی که بالغ شرعی نبوده و از قدرت جسمانی کافی برخوردار نیستند، واجب نیست. کسانی که خیلی پیر و ناتوان هستند و روزی گرفتن ممکن است آنان را دچار مشکلات فراوانی کند، بهتر است قبل از روزه گرفتن به پزشک مراجعه کرده و آزمایشات کافی انجام داده و در صورت اجازه پزشک روزه بگیرند. در هر صورت اصرار بر گرفتن گواهی کتبی از پزشکان و دندانپزشکان برای روزه نگرفتن لازم نبوده و

سابقه «هیپنوز» به تاریخ بشری برمی‌گردد و در انسان اولیه به شکل ار تباط با طبیعت استفاده می‌شده است. شواهدی دال بر استفاده از «هیپنوز» در آثار تاریخی قدیمی وجود دارد. «هیپنوز» برای اولین‌بار در قرن هجدهم توسط یک پزشک اهل وین به نام «مسمر» مطرح شد. در حوالی سال ۱۸۴۰ یک جراح انگلیسی به نام «جیمز برد» با تصور اینکه این پدیده خواب مصنوعی است، واژه «هیپنوز» (خدای خواب یونان) را به کار برد. این رشته از سال ۱۹۹۶از گروه طب مکمل خارج شد و به عنوان یکی از روش‌های درمانی روانپزشکی طبقه‌بندی شد و در جریان اصلی طب کلاسیک قرار گرفت. این رشته از سال ۱۹۵۴ تاکنون در کالج سلطنتی انگلستان به دانشجویان

پزشکی تدریس می‌شود. «هیپنوتیزم» بر اساس کتاب مرجع روانپزشکی یک روش روان درمانی شناخته شده است که با تغییر حالت هوشیاری و روند پیچیده‌ای در مغز، مخاطب را در شرایطی قرار می‌دهد که می‌توان فرآیند درمان «هیپنوتیزمی» را به کار برد. یکی از کاربردهای اصلی «هیپنوز» درمان درد است. تاسیس نخستین کلینیک «هیپنوتراپی» به منظور درمان دردهای حاد و مزمن در کلینیک چند تخصصی درد لبافی‌نژاد از سوی دکتر «مهوش آگاه» متخصص بیهوشی و مراقبت‌های ویژه، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و عضو انجمن «هیپنوتیزم» بالینی آمریکا بهانه‌ای شد تا با وی گفت‌وگویی در این زمینه داشته باشیم.

اضطرابی نظیر اضطراب جدایی و اضطراب مغرط، رفع ترس‌های کودکانه مثل ترس از تاریکی و موجودات خیالی، درمان انواع هراس‌های اجتماعی، اختصای و مدرسه و اجتناب از رفتن به مدرسه، افزایش عزت نفس و تقویت نیروی درونی، ارتقای کارایی تحصیلی، کنترل پرخاشگری، استرس پس از سانحه، افسردگی‌های خفیف و مدیریت فشارهای عصبی (استرس) در حوزه پزشکی، کاهش درد و اضطراب ناشی از بیماری‌ها و مداخلات پزشکی و تشخیصی، کنترل خونریزی، درمان سردرد، تسهیل ترمیم بافتی پس از سوختگی، شهادرداری، بی‌اختیاری مدفوع، کنترل عادات نامطلوب، اختلالات روان‌تنی، تشنج‌های روان‌زاد، دل‌دردهای عصبی، اختلالات خواب و سندرم روده تحریک‌پذیر حوز بهداشت روانی کودک، برای درمان اختلالات

• دکتر علی شمس‌بهران ➤.....

یا سایر بیماری‌ها روزه را باطل نمی‌کند. ۹- استفاده از داروهایی که زنان برای معالجه در دستگاه تناسلی (زل، خمیر، کپسول و شیاپ) دارند، موجب ابطال روزه نمی‌شود. ۱۰- استفاده از داروها در قسمت انتهایی روده بزرگ (زل، شیاپ و حتی محلول دارویی غیرمغذی که حاوی مواد غذایی نباشند) روزه را باطل نمی‌کند و بیماران می‌توانند در طول روز و هنگامی که روزه‌اند، از آن استفاده کنند. ۱۱- استفاده از قرص‌های زیرزبانی مافی ندارد و باعث ابطال روزه نمی‌شود اما نباید قسمتی از آن یا پوشش آن بلعیده شود. ۱۲- هرگونه واکسیناسیون موجب ابطال روزه نمی‌شود پس همچنان که توسط وزارت بهداشت اعلام شده مردم می‌توانند بدون هراس از ابطال روزه برای واکسیناسیون هپاتیت (علیه بیماری هپاتیت B) مراجعه کنند و واکسن را دریافت دارند. ۱۳- هرگونه عکسبرداری (رادیوگرافی) و سایر اسکن‌ها در صورتی که موادی وارد معده نشود (اگر مواد مورد لزوم برای اسکن وارد معده شود اشکال دارد) روزه را باطل نمی‌کند. ۱۴- آندوسکوپی، کلونوسکوپی و برونکوسکوپی اگر آب وارد معده و ریه نشود و رکتوم نشود، باعث ابطال روزه نمی‌شود.

۱۵- مالیدن هرگونه کرم، ژل و پمادها روی پوست و مو روزه را باطل نمی‌کند. در خاتمه اگر مواردی یا مسائلی مغفول ماند و ذکر نشده است همچنان که گفته شد می‌توانید با پزشک، دندانپزشک یا مسول موسسات پاراکلینیک مطرح کرده و نظر آنان را ملاک عمل خود قرار دهید و در صورتی که اطمینان خاطر ندارید، حتماً آن را با روحانی محل مطرح و معاینه یا آزمایش خود را به تأخیر نیندازید.

هرگز حرف‌های افراد غیرروحانی و غیرپزشک را ملاک عمل خود قرار ندهید و از آنان راهنمایی نخواهید. همچنین می‌توانید به‌رسالت مراجع عظام یا افتاه‌های لازم برای معالجه بیماری‌های ربوی مراجعه و جواب سوال خود را ببایید.